

Inhoud

Hoofdstuk 1. Het schadelijke karakter van de mondiale sociaal-economische orde	13
1.1 Kapitalisme: onderliggende doctrines en belangrijkste juridische instrumenten	13
1.2 Geld	16
1.2.1 Ethiek van het geldgebruik	16
1.2.2 Hoe geld wordt 'gemaakt'	20
1.2.3 De legitimiteit van het (de) kapitalistische geldscheppingsysteem(en) in twijfel getrokken	28
1.3 Vrijheid van contracteren	31
1.4 Arbeid en kapitaal	34
1.4.1 Herkomst en belangrijkste juridische kenmerken van de '(kapitaal)vennootschap'	34
1.4.2 De hiërarchie tussen arbeid en kapitaal	36
1.4.3 Enkele problemen veroorzaakt door de ijzeren loonwet	40
1.4.4 De neoliberale aanpak van de maatschappelijke problemen veroorzaakt door de ijzeren loonwet	42
1.5 Belastingbeleid	45
Hoofdstuk 2. Rol van het economisch neoliberalisme	51
2.1 Situering van het economisch neoliberalisme	51
2.2 Egoïsme en hebzucht als neoliberale basiswaarden	52
2.3 Waarom het economisch neoliberalisme geen ruimte voor solidariteit laat	53
2.4 Economisch neoliberalisme en het model van de welvaartsstaat	55

Hoe economie het probleem werd

2.4.1	Waarom het economisch neoliberalisme zich verzet tegen het model van de welvaartsstaat	55
2.4.2	Hoe het economisch neoliberalisme zich verzet tegen het model van de welvaartsstaat	56
2.5	De neoliberale wereldorde	57

Hoofdstuk 3. Door het kapitalisme veroorzaakte en onbeantwoorde uitdagingen van onze tijd

3.1	Algemeen	59
3.2	Het onbeantwoorde schuldenprobleem	61
3.2.1	De problematische aard van het kapitalistische geldcreatiemodel	61
3.2.2	Een aantal risico's verbonden aan de particuliere geldschepping	63
3.2.3	De keerzijde van bankkrediet voor kredietnemers	66
3.2.4	Enkele elementaire cijfers ter afsluiting	77
3.3	Problemen met het milieu	79
3.3.1	Duiding	79
3.3.2	De correlatie tussen de particuliere geldschepping, het economische groeiemodel en de milieuproblemen	80
3.4	Armoede en de toenemende kloof tussen arm en rijk	87

Hoofdstuk 4. Enkele ideeën voor een monetaire uitweg

4.1	Algemeen	91
4.2	De rationaliteit voor een nieuwe, internationale monetaire orde: geld als een openbaar goed	92
4.2.1	Over de (on)geldigheid van het argument dat er geen alternatief is voor het (de) heersende monetaire systeem(en)	92
4.2.2	Uitgangspunten voor een alternatief monetair systeem	95
4.3	Internationaal karakter van de nieuwe monetaire orde	96
4.4	De onderliggende waarden van de nieuwe, internationale monetaire orde	98

Inhoud

4.5	Institutionele aspecten van de nieuwe, internationale monetaire orde	101
4.5.1	Algemeen	101
4.5.2	De EMU als inspiratiebron	102
4.5.3	Bestuurlijke inrichting van het Nieuwe Monetaire Wereldinstituut	103
4.6	Een nieuw systeem van geldschepping	106
4.6.1	Het creëren van nieuw geld voor de deelnemende landen	106
4.6.2	Het creëren van nieuw geld voor de particuliere sec- tor	114
4.7	Slotopmerkingen over het voorgestelde nieuwe monetaire stelsel	117
	Hoofdstuk 5. Een nieuw ‘zorgstaatmodel’	119
5.1	De achteruitgang van het model van de welvaartsstaat vanaf de jaren zeventig	119
5.2	Een blijvende oproep tot verandering	123
5.3	Hoe het nieuwe monetaire stelsel zou kunnen leiden tot een nieuwe sociaal-economische orde	125
5.4	Naar een nieuw ‘zorgstaatmodel’	128
	Hoofdstuk 6. Een nieuwe mensheid	131
	Hoofdstuk 7. Conclusies	139
	Referenties	143
	Over de auteur	147
	Lijst met publicaties in de reeks <i>Socioeconomics & Law</i>	149